

OBSAH.

	Strana
Proslov k soupisu lidových památek v království Českém	V.—VII.
Úvod	IX.—X.
I. Byt	1—36
<i>Vstup.</i> Různé vrstvy společenské. Sedláci (celolánici, půlníci, čtvrtníci), domkáři, chalupníci, baráčníci, familianti, podruzi. Různé druhy staveb (statky, chalupy, baráky, mlýn, hospoda, kovárna a j.) 1—3. — <i>Stavby.</i> Usedlosti. Roztřídění místností. Stavitelé, stavebníci, stavivo. Základy. Počátek stavění, rovnost, kytka, zatahování. Stěny a zdi. Průčelí, přístřeší, lomenice, kukla, záklopa, nápisy pamětní. Podlaha. Okna, dvěře, zámky, stropy, rahna, rahýnka, palác, palanda. Seknice a její zařízení (stůl, lavice, židle, stolice, stoličky, koutnice, holubička, obrazy, police, hodiny, římsa, stav, zrcadlo, postel, kolíbka, pekárna, kamna, lampy, svítivo). Kuchyně. Síň. Přístřešek, besídka, drevník. Seknička. Komora. Hůra (půda). Stáje, chlívy, chlívky, kurník. Záprseň. Hnojiště, záchod. Bouda. Stodola. Kůlna (vozy a nářadí hospodářské). Sklepy, haltýře. Studen, studánka, koryto. Vrata, branka, ohrady, ploty. Kovárna. Mlýn. 3—31. — <i>Obce,</i> poloha, útvar, vznik, jména jejich. Druhy čili tratě, pozemky. Příjmení a přezdívky. 31—36.	
II. Narození. Dětství	37—69
Nezrozcenci. Narození. Křest, kmotrovství, křtiny. Jména. Vínek, dávání a smejvání jeho. Šestinedělí, kout, ochrana dětí. Úvod. Odstavení, dání kozy. Výchova první dítěte. Řeč dětská. Zábavy, poškvýrání, rozpočítávání a hry dětí.	
III. Mládež	70—102
Výroční hry a koledy (vánoční, pastuškové, tři krále, stínání Doroty, Řehoři, nosení smrti, pomlázka), pálení čarodenic. Zvyky pasáků. Pálení ohňů svatojanských a j.	
IV. Chasa	103—120
Vychodilí školáci. Chasa. Muziky. Ostatky, maškary. Shazování kozla, zabíjení kohouta. Pouty. Posvícení. Věnečky, kytky. Jiné podniky chasy. Stavění májů. Láska. Vojna.	
V. Svadba	121—166
<i>Seznamování se.</i> Námluvy. Dohazovači, družba. Zasnoubení. Ohlášky. Zvaní na svadbu. Žádání o družičku 121—126. <i>Přípravy k svadbě,</i> svarební koláče. Výbava. Dary. Svadební veselí (veselka), Svádění hostů. Před oddavky. Řeči družbovy k ženichovi, rodičům. Požehnání rodičů ženichových. Štrojení nevěsty, svarební šaty. Chůze pro nevěstu. Zamknutí a vydání nevěsty. Řeči družby k nevěstě a rodičům. Děkování rodičům. Požehnání rodičů nevěstinych. Jízda do kostela 126—141. <i>Oddavky.</i> Návrat z kostela, zatahování, výkupné. Zastávka v hospodě. Svarební oběd. Řeči, přípitky o věnce a jiné kratochvíle při obědě. Odpovědi družiček. Řeč staré svarby. Vybírání na	

kolíbkou. Řeč za muzikanty a kuchařku. Po obědě. Odpověď hostům. Hospoda. Jezdění s kuželi. Odvážení nevěsty do domu ženichova. Řeč družby. Loučení nevěsty. Písňe svarební. Vítání nevěsty. Šprýmy při tom prováděné. Řeč nevěsty. Oběd. Muzika. Čepení nevěsty. Válení ženicha v peřinách 141—165. *Manželstvo*, zostuzení jeho, sváry a nevěra. Vdovství. Macecha. 165—166.

VI. Rodina a sousedstvo 167—190

Rodina. Otec, hospodář. Matka, hospodyně. Děti. Příbuzenstvo. Švagrovstvo. Vejměnkáři. Čeládka. Mlatci Nádenníci. 167—170. — *Sousedstvo*. Přijímání nového hospodáře. Styky sousedské. Pozdravy, rozhovor přátelský, zdvořilosti, nadávky, přezdívky, přirovnání, posudky tělesných a duševních vlastností a nálady. Besedování, černá hodinka. Podpora chudých. Žebráci. Hosté a hospody. Hry. Zostuzení a zalíbení. Štěstí a neštěstí. Peníze a majetek, ochrana jeho před zloději a ohněm. 170—187. — *Dědina*. Příchylnost k dědině rodné. Přijímání do svazku obce. Starousedlí, přistěhovaleci. Správa obce. Rychtář. Konšel. Právo rychtářské. Hromada obecní. Pokladna a písemnosti. Písař, serbus, pastýř, kovář, pohodný (ras), ponocný. 187—190.

VII. Hospodářství 191—287

Práce domácí. Počátek její. Jídlo. Prádlo, oděv, obuv. Poklid. Topení. Svícení. Vaření, pokrm, nápoj. 191—199. — *Zemědělství a řemesla*. Zasetí obilí, orání, vzdělávání polí. Žně obilní. Obžinky. Mláčení. Sklizeň bramborů. Trhání, sušení a tření lenu. Tráva. Hlavatice, zelí, řepa, zelenina. Květiny. Byliny polní a lesní. Stromy. Výměna pozemků. Spracování surovin rostlinných a nerostekých (plátenictví, barvířství, dřevařství, hračkářství, uhlířství, hrnčířství a řemesla vůbec). 199—217. — *Dobytkářství a drůbežnictví*. Hovězí dobytek (pastva, píče, běhání, telení, odstavení, dojení, mléko, máslo, sýření, škození, žehnání a oprava dobytka, nemoci a léčení, zabíjení, koupě a prodej dobytka). Koně (pastva, nemoci a léčení, pouštění, hřebnost, hříbě). Koza. Ovce, beránek. Vepři. Pes. Kočka. Jména zvířat domácích, nápodobení jejich hlasů. Drůbež (slepice, kohouti, husy, holubi). Včely. 217—261. — *Jiné styky s přírodou*. Mravenci, mouchy, mušky, cvrčkové, komáři, pavouci, blechy, švábi, štěnice, vši; ryby, žáby, hadi; ptáci, vlaštovka, skřivan, kučáčka, vrána, kulich, sejček, husa divoká, vrabec; krtek, myš, německá myš, netopýr, kolčava, lasička, chramostejl, schoř, medvěd, jezevec, zajíc, jelen, liška, zvěř škodná a lesní. 261—271. — *Pozorování počasí a povětrnosti*. Obloha, jeruzalemská cesta, počasí v jednotlivých dobách ročních (vánoce, hromice, ostatky, velikonoce, sv. Duch, léto a podzim, advent) a měsících, změna počasí, dešť, kroupy, hrom, blesk, bouře, vítr, rosa, duha, mračna. Slunce, kometa, měsíc a hvězdy. Planety, dny nešťastné a šťastné. Času určování. 271—287.

VIII. Nemoci 288—326

Zdraví lidské a jeho zachování. Ochrana před nemocemi a potlačení jich. Léčení nemocí zažehnaváním, pověrečně a látkami 288—289. *Zažehnavání* bradavic, divého pláče, krtic, leknutí, lišeje, nátky, návní kosti, otoku zapáleného (ohně), úroků (uřknutí), oustřelí, psiny, psotníka, štikavky, uhranutí, újem, volete, vředu, zimnice, znamení, všech údů a žil. Hromový kámen a stírání jím neduhů 289—300. *Léky a pověrečné prostředky* proti bolestem boku, bradavicím, červené nemoci, dně, chycenému duchu, francouzům, bolení a závratí hlavy, hlavniče, hlíze, hluchotě, horké nemoci, hryzení (kolice), chromotě, chorobám jater a jazyka, kamenu, kašli, krvácení a krvotoku, nemoci krku, krticím, křečům, bolesti kříže, kurdějům, lámání suchému, nemoci ledvin, leknutí, lišejům, loupání, omdlení, měsíčnímu, moru, otoku moudí, nadýmání, náměsíčnictví, namoženině, nastuzenině, nátee, návní kosti, nehtové chorobě (nehojedu), neštovicím, bolestem noh a nosu, obraženině, ohnipaře, nemocem oka, opařenině, opuchlině, osutině, otláčenině a odřenině, padoucí nemoci, slabostem paměti, píhám, píchání, plicní nemoci, podagře, podjedu, prašivíně, prsním nemocem, průtrži, psině, psotníku, raku, ránám, bolestem rukou, růži, rýmě, řezavce, sbírání, nemoci sleziny, smilnictví, smyslu pomínulému, souchotinám, spálenině, strženině, strupu živému, střevní chorobě, svrabu, škrkavkám, nemocem ucha a úst, uštípnutí hadímu, chorobě vlasů, vlasu živému, vlčí mze (mlze), voletí, vředům, vzteklině, zácpě, bolení zád,

zapálenině, závratí, zimomřivosti, zlé nemoci, zlému masu, zimnici, zlámanině, bolení zubů a žaludka, žáze, ženským nemocem, zlaté žíle, žloutence. 300—326.

IX. Smrt 327—335

Usuzování na smrt. Předzvěsti smrti. Zaopatřování. Poslední vůle. Umírání. Obnášení hromičkou. Skonání. Strojení nebožtíka. Zjištění smrti. Zatlačování očí. Rakev. Schůzky večerní přátel a sousedů. Žalozpěvy, modlení. Loučení s nebožtíkem. Oznamování úmrtí včelám a dobytku. Spuštění mlýna na prázdno. Vynášení nebožtíka. Pohřeb. Úcta a tanec. Duše zemřelých. Věci po nebožtíkovi. Oběšenec. Hřbitovy, hroby, kříže, pomníky, nápisy hrobní. Samovrazi. Fekst. Kostí pochovaných. Modlení a smutek za nebožtíka.

X. Život pohrobní a vybájený 336—355

Bůh. Zlý duch (čert, čerchmant, ďas, ďábel, čertův kámen, citování čertů, hledání a dobývání pokladů jimi střežených). Čarodenice. Divé ženy, děti a muži. Hejkal, houkálek. Meluzína. Můra, morous. Ohnivý muž. Ohnivá kule, ohnivá hlava. Světýlka, bludičky Rarášek, hospodářiček, skřítek, šotek, ďáblík. Vodník, hastrman, mladý hastrman, hastrmanova žena. Prašivec. Černý muž. Bezhlavý černý, kočár s bezhlavým kočím, procesí noční, černý pes a rozmanitá strašidla. Bílá ženská, smrt. Zjevování se nebožtíků.

Opravy a dodatky 356—357

Ukazatel 358—380

Seznam vyobrazení 381—382

Obsah 383—385